

UZASADNIENIE

Postanowieniem z dnia 3 lipca 2012r. Sąd Rejonowy w Pabianicach w sprawie z wniosku T. P. z udziałem J. P. o podział majątku wspólnego:

I. ustalił, że w skład majątku wspólnego byłych małżonków T. i J. P. wchodzi:

1. zabudowana nieruchomość położona w K. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 2.538.000 zł (dwa miliony pięćset trzydzieści osiem tysięcy złotych),
2. nieruchomość położona w P. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 232.590 zł (dwieście trzydzieści dwa tysiące pięćset dziewięćdziesiąt złotych),
3. nieruchomość położona w P. przy ul. (...), składająca się z zabudowanej działki o numerze (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 252.940 zł (dwieście pięćdziesiąt dwa tysiące dziewięćset czterdzieści złotych),
4. nieruchomość położona w P. przy ul. (...), oznaczona jako działki o numerach (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 1.565.700 zł (jeden milion pięćset sześćdziesiąt pięć tysięcy siedemset złotych),
5. nieruchomość położona w P. przy ul. (...), oznaczona jako działki o numerze (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 58.890 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt złotych),
6. nieruchomość położona w P. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 64.100 zł. (sześćdziesiąt cztery tysiące sto złotych),
7. nieruchomość położona w P. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 290.000 zł (dwieście dziewięćdziesiąt tysięcy złotych),
8. firma PPHU (...) położona w P. przy ul. (...), na którą składa się majątek trwały z wyłączeniem nieruchomości opisanych wyżej oraz środki obrotowe, aktywa i pasywa o wartości rynkowej 1.418.960 zł (jeden milion czterysta osiemnaście tysięcy dziewięćset sześćdziesiąt złotych),
9. samochód osobowy marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych),
10. samochód osobowy marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych),
11. samochód osobowy marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 55.000 zł (pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych),
12. samochód osobowy marki V. o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 30.000 zł. (trzydzieści tysięcy złotych)
13. następujące ruchomości stanowiące wyposażenie domu położonego w K. przy ul. (...):
 - A. meble kuchenne o wartości 8.000 zł (osiem tysięcy złotych),
 - B. stół o wartości 800 zł (osiemset złotych),
 - C. sześć krzeseł o wartości 600 zł (sześćset złotych),
 - D. mikrofalówka o wartości 100 zł (sto złotych),

- E. piec z płytą elektryczną o wartości 800 zł (osiemset złotych),
- F. wyciąg kuchenny o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- G. zmywarka o wartości 200 zł (dwieście złotych),
- H. lodówka o wartości 200 zł (dwieście złotych),
- I. komplet sztućców firmy (...) o wartości 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych),
- J. komplet sztućców firmy (...) o wartości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych),
- K. serwis obiadowy firmy (...) o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- L. serwis śniadaniowy bez wartości,
- M. szkło o wartości 1000 zł (jeden tysiąc złotych),
- N. roboty kuchenne o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- O. garnki i naczynia firmy (...) o wartości 800 zł (osiemset złotych),
- P. stół w salonie o wartości 1.700 zł (jeden tysiąc siedemset złotych),
- O. krzesła w salonie o wartości 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- R. kredens o wartości 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- S. radio (...) o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- T. płytoteka o wartości 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- U. firanki i karnisze o wartości 600 zł (sześćset złotych),
- V. regał na książki o wartości 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych),
- W. stolik o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- X. szafa wnękowa - bez wartości,
- Y. obraz martwa natura autorstwa J. S. o wartości 1.500 zł. (jeden tysiąc pięćset złotych), Z. komplet wypoczynkowy składający się z 2 kanap i 2 pufów o wartości 5.000 zł (pięć tysięcy złotych),
- AA.stolik z salonu kominkowego o wartości 350 zł. (trzysta pięćdziesiąt złotych),
- BB.regał o wartości 1.200 zł (jeden tysiąc dwieście złotych),
- CC. telewizor marki S. o wartości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych),
- DD.video marki S. o wartości 50 zł. (pięćdziesiąt złotych),
- EE. 3 obrazy autorstwa J. S. o wartości łącznej 1500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- FF. komoda o wartości 550 zł (pięćset pięćdziesiąt złotych),
- GG.firanki i karnisze w salonie kominkowym o wartości 800 zł (osiemset złotych),

HH.łóżko podwójne o wartości 2.000 zł (dwa tysiące złotych),

II. 2 fotele o wartości 600 zł (sześćset złotych),

JJ. komoda o wartości 800 zł (osiemset złotych),

KK.toaletka o wartości 1.100 zł (jeden tysiąc sto złotych),

LL. szafa wnękowa w sypialni o wartości zerowej,

MM.lampki noce - 2 sztuki o łącznej wartości 120 zł (sto dwadzieścia złotych),

NN.firanki i karnisze w sypialni o wartości 300 zł. (trzysta złotych),

OO.szafki w pralni i prasowni o łącznej wartości 550 zł (pięćset pięćdziesiąt złotych),

PP. zlew stalowy z zabudową o wartości 250 zł (dwieście pięćdziesiąt złotych),

QQ. pralka marki B. o wartości 200 zł (dwieście złotych),

RR.odkurzacz marki R. o wartości 300 zł.(trzysta złotych),

SS. odkurzacz marki W. o wartości zerowej ,

TT. stół do tenisa stołowego o wartości 800 zł (osiemset złotych),

UU.kosz do koszykówki o wartości 300 zł (trzysta złotych),

VV. atlas do ćwiczeń o wartości 2.500 zł. (dwa tysiące pięćset złotych),

XX.	wiosła o wartości 600 zł (sześćset złotych),
YY.	rowerek treningowy o wartości 400 zł (czterysta złotych),
ZZ. sztangi - 2 sztuki o łącznej wartości 300 zł (trzysta złotych),	
(...).	hantle - 4 sztuki o łącznej wartości 400 zł (czterysta złotych),
(...).	pas do ćwiczeń o wartości 50 zł (pięćdziesiąt złotych),
CCC.	massager o wartości 200 zł. (dwieście złotych),
(...).	dywan, dywaniki, śpiwory oraz namiot bez wartości,
(...).	stół ogrodowy o wartości 600 zł. (sześćset złotych),

(...).	krzesła o wartości 400 zł (czterysta złotych),
(...).	leżak o wartości 800 zł. (osiemset złotych),
(...).	foteliki o wartości 300 zł. (trzysta złotych),

III. poduszki na krzesła, foteliki i leżak o łącznej wartości 100 zł. (sto złotych),

(...). stolik ogrodowy o wartości 150 zł. (sto pięćdziesiąt złotych),

(...). oświetlenie w postaci kinkietów, żyrandoli na trwale związane z nieruchomością o wartości zerowej,

LLL. pościel, obrusy , ręczniki, ściereczki i koce o łącznej wartości 500 zł. (pięćset złotych),

(...). foteliki - 4 sztuki o łącznej wartości 1.200 zł. (jeden tysiąc dwieście złotych),

(...). obraz przedstawiający konie w galopie sygnowany nazwiskiem W. S. o wartości 1.000 zł. (jeden tysiąc) zł;

II. dokonał podziału majątku wspólnego byłych małżonków T. i J. P. w ten sposób, że:

1. T. P. przyznał :

A. nieruchomość położoną w K. przy ul. (...), opisaną w punkcie I podpunkt 1,

B. nieruchomość położoną P. przy ul. (...) i opisaną w punkcie I podpunkt 2,

C. nieruchomość położoną w P. przy ul. (...) opisaną w punkcie I podpunkt 7,

D. samochód osobowy marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) opisany w punkcie I podpunkt 9 ,

E. samochód osobowy marki A. (...) opisany w punkcie I podpunkt 11,

F. ruchomości stanowiące wyposażenie nieruchomości położonej w K. , za wyjątkiem tych, które zostały przyznane uczestniczce,

2. J. P. przyznał :

A. nieruchomość położoną w P. przy ul. (...) opisaną w punkcie I podpunkt 4,

B. nieruchomość położoną w P. przy ul. (...) opisaną w punkcie podpunkt 3,

C. nieruchomość położoną w P. przy ul. (...) opisaną w punkcie I podpunkt 5,

D. nieruchomość położoną w P. przy ul. (...) opisaną w punkcie 1 podpunkt 6,

E. firmę PPHU (...) położoną w P. przy ul. (...),

F. samochód osobowy marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) opisany w punkcie I podpunkt 10,

G. samochód osobowy marki V. (...) o numerze rejestracyjnym (...) opisany w punkcie I podpunkt 12,

następujące ruchomości stanowiące wyposażenie nieruchomości położonej w K. (opisane w punkcie I,

podpunkt 14 lit. I, G, K, M, T, II, JJ, KK, QQ, RR, LLL): komplet sztućców H., zmywarke, serwis obiadowy

W., szkło, kieliszki, płytoteke, 2 fotele z sypialni, komode z sypialni, toaletke z sypialni, pralke B., odkurzacz R., pościel, obrusy, ręczniki, ściereczki i koce,

III. zasądził od J. P. na rzecz T. P. tytułem dopłaty kwotę 107.267 zł. (sto siedem tysięcy dwieście sześćdziesiąt siedem złotych), płatną w terminie do dnia 31 grudnia 2012 roku wraz z ustawowymi odsetkami w przypadku uchybienia terminu płatności;

IV. nakazał J. P.:

A. opróżnienie i wydanie T. P. nieruchomości położonej w K. przy ul. (...) wraz z przyznanymi mu przedmiotami stanowiącymi jej wyposażenie w terminie do dnia 31 grudnia 2012 roku,

B. wydanie T. P. przyznanych mu samochodów w terminie do dnia 31 lipca

2012 roku,

V. nakazał pobrać od J. P. na rzecz Skarbu Państwa - Sądu Rejonowego w Pabianicach kwotę 7.468,62 zł (siedem tysięcy czterysta sześćdziesiąt osiem złotych, sześćdziesiąt dwa grosze) z tytułu nie uiszczonych kosztów sądowych;

VI. ustalił, iż w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty postępowania związane ze swym udziałem w sprawie;

VII. ustalił wartość przedmiotu postępowania na kwotę 6.637.800 zł (sześć milionów sześćset trzydzieści siedem tysięcy osiemset złotych).

Sąd Rejonowy ustalił stan faktyczny: T. P. i J. P. zawarli związek małżeński w dniu 16 maja 1981

roku. Od początku małżeństwa strony pozostawały we wspólności majątkowej i do czasu wszczęcia niniejszego postępowania nigdy jej nie znosiły. Z małżeństwa mają dwoje dorosłych dzieci. Firmę PPHU (...) - stanowiącą własność obojga - stworzyli od podstaw, razem się dorabiali. Firma była jedynym źródłem dochodu całej rodziny. Małżeństwo nie było udane, dochodziło do częstych awantur, a małżonkowie pozostawali skonfliktowani. Współpracownicy byli także świadkami kłótni pomiędzy małżonkami. Zdarzyły się interwencje policji. W związku z powyższym jesienią 1999 roku małżonkowie przestali prowadzić wspólne gospodarstwo domowe, ustalo między nimi pożyczycie, dokonali również podziału oszczędności, likwidując lokaty bankowe. Dla każdego z małżonków przypadło po około 200.000 zł. Od tego też czasu małżonkowie zaczęli dzielić się na bieżąco pieniędzmi stanowiącymi dochód przedsiębiorstwa. Każde z nich prowadziło osobny budżet. Prowadzeniem firmy wtedy zajmował się wnioskodawca, który prowadził specjalny zeszyt z notatkami dotyczącymi dochodów i wydatków firmy. Dochody każdego dnia były dzielone pomiędzy małżonków. Taki system rozliczeń funkcjonował do lutego 2004 roku, kiedy to prowadzenie przedsiębiorstwa przejęła J. P., która to prowadzi firmę do chwili obecnej. Rocznym dochodem każdego z małżonków był właśnie dochód z działalności PPHU (...) podzielony na pół. Dochody te wyniosły na każdego z małżonków odpowiednio w 2000 roku - 89.792zł., w 2001 roku - 140.786 zł, w 2002 roku - 30.8376 zł, w 2003 roku - 22.890 zł, i w 2004 roku 37.360 zł.

Wyrokiem z dnia 25 stycznia 2001 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt. IIC 207/00 rozwiązał przez rozwód związek małżeński T. i J. P.. Mimo orzeczonego rozwodu T. i J. P. nadal mieszkali razem i nie dokonali podziału majątku. W dniu 14 lutego 2002 roku strony ponownie zawarły związek małżeński. Ślub był podyktowany jedynie względami zawodowymi. Strony nadal wspólnie mieszkały, ale nie prowadziły wspólnego gospodarstwa domowego. Wydatkami związanymi z utrzymaniem mieszkania i rodziny dzieliły się.

W dniu 6 maja 2002r. T. P. zawarł przed notariuszem umowę kupna sprzedaży nieruchomości położonej we wsi G. N.. Przedmiotowa nieruchomość została nabyta za cenę 40.000 zł. Jednocześnie obecna przy akcie J. P. oświadczyła, iż

przedmiotowa nieruchomość została nabyta przez T. P. do jego majątku odrębnego za fundusze nieobjęte majątkiem dorobkowym. W dniu 28 czerwca 2002 roku J. P. dodatkowo oświadczyła przed notariuszem, iż zrzeka się praw do wszelkich naniesień powstałych na przedmiotowej działce. Notariusz pouczył strony o skutkach takiego oświadczenia. Nie pamięta, aby w dacie składania oświadczenia doszło do jakichś nadzwyczajnych zdarzeń, bądź zachowań strony, które to poddałyby w wątpliwość ważność składanych oświadczeń. We wrześniu 2002 roku na działce w G. Nowej ruszyła budowa domu, która zakończyła się we wrześniu 2003 roku. Na datę orzeczenia rozwodowego dom był w stanie zamkniętym i częściowo wykończony. Była zrobiona jedna łazienka, wylewki oraz założone 5 par drzwi. Na tę datę nie było wykończonego jeszcze żadnego pomieszczenia. Środki na zakup, jak i budowę domu T. P. uzyskał z dochodów z prowadzonego przedsiębiorstwa i z wcześniej podzielonych przez małżonków oszczędności. Część pieniędzy na wykończenia pochodziła z pożyczek i darowizn od rodziny. Część usług fachowcy wykonali z odroczonym terminem płatności. Do chwili obecnej dom nie jest jeszcze wykończony. J. P. nie interesowała się budową prowadzoną przez jej męża i w niej nie uczestniczyła.

Od stycznia 2005 wnioskodawca został wykreślony z ewidencji i utracił dostęp do konta firmowego.

Wyrokiem z dnia 22 listopada 2005 roku Sądu Rejonowego w Pabianicach T. P. został uznany za winnego pobicia J. P. w dniach 9 czerwca 2001 roku i 28 kwietnia 2004 roku. Wyrokiem z dnia 13 kwietnia 2006 roku Sąd Okręgowy w Łodzi utrzymał wyrok w mocy.

Wyrokiem z dnia 3 marca 2006 roku Sąd Okręgowy w Łodzi w sprawie sygn. akt. II C 173/05 rozwiązał przez rozwód z winy męża związek małżeński T. i J. P. zawarty 14 lutego 2002 roku.

W trakcie trwania pierwotnego związku małżeńskiego strony dokonały zakupu następujących przedmiotów majątkowych:

- zabudowanej nieruchomości położonej w K. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 2.538.000 zł (dwa miliony pięćset trzydzieści osiem tysięcy złotych),
- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 232.590 zł (dwieście trzydzieści dwa tysiące pięćset dziewięćdziesiąt złotych),
- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), składającej się z zabudowanej działki o numerze (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 252.940 zł (dwieście pięćdziesiąt dwa tysiące dziewięćset czterdzieści złotych),
- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), oznaczonej jako działki o numerach (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 1.565.700 zł (jeden milion pięćset sześćdziesiąt pięć tysięcy siedemset złotych),
- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), oznaczonej jako działki o numerze (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona

jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 58.890 zł (pięćdziesiąt osiem tysięcy osiemset dziewięćdziesiąt złotych),

- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 64.100 zł. (sześćdziesiąt cztery tysiące sto złotych),

- nieruchomości położonej w P. przy ul. (...), dla której to w Sądzie Rejonowym w Pabianicach prowadzona jest księga wieczysta o numerze (...) o wartości 290.000 zł (dwieście dziewięćdziesiąt tysięcy złotych),

- samochodu osobowego marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych),
- samochodu osobowego marki M. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 40.000 zł (czterdzieści tysięcy złotych),
- samochodu osobowego marki A. (...) o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 55.000 zł (pięćdziesiąt pięć tysięcy złotych),
- samochodu osobowego marki V. o numerze rejestracyjnym (...) o wartości 30.000zł. (trzydzieści tysięcy złotych).

Ponadto w skład majątku wspólnego stron weszły następujące ruchomości stanowiące wyposażenie domu położonego w K. przy ul. (...):

- A. meble kuchenne o wartości 8.000 zł (osiem tysięcy złotych),
- B. stół o wartości 800 zł (osiemset złotych),
- C. sześć krzeseł o wartości 600 zł (sześćset złotych),
- D. mikrofalówka o wartości 100 zł (sto złotych),
- E. piec z płytą elektryczną o wartości 800 zł (osiemset złotych),
- F. wyciąg kuchenny o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- G. zmywarka o wartości 200 zł (dwieście złotych),
- H. lodówka o wartości 200 zł (dwieście złotych),
- I. komplet sztućców firmy (...) o wartości 350 zł (trzysta pięćdziesiąt złotych),
- J. komplet sztućców firmy (...) o wartości 150 zł (sto pięćdziesiąt złotych),
- K. serwis obiadowy firmy (...) o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- L. serwis śniadaniowy bez wartości,
- M. szkło o wartości 1000 zł (jeden tysiąc złotych),
- N. roboty kuchenne o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- O. garnki i naczynia firmy (...) o wartości 800 zł (osiemset złotych),
- P. stół w salonie o wartości 1.700 zł (jeden tysiąc siedemset złotych),
- Q. krzesła w salonie o wartości 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- R. kredens o wartości 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- S. radio (...) o wartości 500 zł (pięćset złotych),
- T. płytoteka o wartości 1.500 zł (jeden tysiąc pięćset złotych),
- U. firanki i kamisze o wartości 600 zł (sześćset złotych),

V. regał na książki o wartości 1.200 zł,

W. stolik o wartości 500 zł (pięćset złotych),

X. szafa wnękowa - bez wartości,

Y. obraz martwa natura autorstwa J. S. o wartości 1.500 zł. (jeden tysiąc pięćset złotych),

Z. komplet wypoczynkowy składający się z 2 kanap i 2 pufów o wartości 5.000 zł (pięć tysięcy złotych),

UU.kosz do koszykówki o wartości 300 zł (trzysta złotych),

W.atlas do ćwiczeń o wartości 2.500 zł. (dwa tysiące pięćset złotych),

WW.laweczka o wartości 200 zł (dwieście złotych),

XX.wiosła o wartości 600 zł (sześćset złotych),

YY.rowerek treningowy o wartości 400 zł (czteryście złotych),

ZZ.sztangi - 2 sztuki o łącznej wartości 300 zł (trzysta złotych),

(...).hantle - 4 sztuki o łącznej wartości 400 zł (czteryście złotych),

(...).pas do ćwiczeń o wartości 50 zł (pięćdziesiąt złotych),

CCC.massager o wartości 200 zł. (dwieście złotych),

(...).dywan, dywaniki, śpiwory oraz namiot bez wartości,

(...).stół ogrodowy o wartości 600 zł. (sześćset złotych),

(...).krzesła o wartości 400 zł (czteryście złotych),

(...).leżak o wartości 800 zł. (osiemset złotych),

(...).foteliki o wartości 300 zł. (trzysta złotych),

II. poduszki na krzesła, foteliki i leżak o łącznej wartości 100 zł. (sto złotych),

(...).stolik ogrodowy o wartości 150 zł. (sto pięćdziesiąt złotych),

(...).oświetlenie w postaci kinkietów, żyrandoli na trwałe związane z nieruchomością o wartości zerowej,

LLL.pościel, obrusy , ręczniki, ściereczki i koce o łącznej wartości 500 zł. (pięćset złotych),

(...).foteliki - 4 sztuki o łącznej wartości 1.200 zł. (jeden tysiąc dwieście złotych),

(...). obraz przedstawiający konie w galopie sygnowany nazwiskiem W. S. o wartości 1.000 zł. (jeden tysiąc złotych);

Firma PPHU (...) położona w P. przy ul. (...), na którą składa się majątek trwały z wyłączeniem nieruchomości wchodzących w jej skład w postaci gruntów i budynków położonych w P. przy ul. (...), w zakresie działek (...) oraz

środki obrotowe, zapasy i inwestycje krótkoterminowe wedle stanu na datę drugiego rozvodu tj, marzec 2006 rok posiada wartość rynkową - 1.418.960 zł.

Od 2008 do 2010 roku firma przynosiła straty. Są wyprzedawane zapasy magazynowe.

W związku z prowadzeniem firmy (...) uczestniczka ma liczne zobowiązania finansowe. Toczą się egzekucje, a wierzyciele wnoszą zapytania do Sądu o zakończenie postępowania o podział majątku wspólnego.

To właśnie dla zabezpieczenia długu związanego z prowadzeniem firmy uczestniczka obciążyła nieruchomości hipotekami. Nieruchomość położona w P. przy ul. (...) - jest obciążona hipoteką o wartości 51.000 zł.. Nieruchomość położona w P. przy ul. (...) o obciążona jest hipoteką o wartości 21.950 zł). Nieruchomość położona w K. obciążona jest hipoteką o wartości 50.000 zł. Nieruchomość położona przy ul. (...) w P. jest obciążona hipoteką w wysokości 50.000 zł, zaś nieruchomość położona przy ul. (...) - hipoteką o wartości 50.000 zł. Na datę zamknięcia rozprawy zabezpieczony hipoteką dług wobec ZUS przekraczał wartość zabezpieczenia i wyniósł 24.896,89 zł. Dług wobec J. Ł. wynikający z prawomocnego wyroku Sądu Rejonowego w Pabianicach o sygn. akt **XII** GC 63/10 wynosi ponad 120.000 zł.

Wnioskodawca aktualnie mieszka w domu w N.. Pracuje w firmie matki jako akwizytor, z zarobkiem 800 zł oraz dorabia na czarno. Nie korzysta w żaden sposób z majątku wspólnego.

Uczestniczka mieszka przez cały czas w domu w K.. Dzieci wyprowadziły się. Zajmuje się prowadzeniem firmy, która to zaczęła przynosić dochody. Uczestniczka zmniejszyła zarówno produkcję, jak i zakres korzystania przez firmę z pomieszczeń. Część z tych pomieszczeń tj. przy ul. (...) oraz przy ul. (...) wynajęła i jest to przychód firmy. Na terenie nieruchomości, na której ma siedzibę firma stron znajdują się pomieszczenia magazynowe oraz gospodarcze

łącznie powierzchni około 400 m².

Sąd ustalił stan faktyczny w oparciu o załączone do akt dokumenty, których żadna ze stron nie kwestionowała, zeznania świadków oraz samych stron. Wartość majątku stron została ustalona w oparciu o opinię biegłego rzeczoznawcy. Wartość samochodów oraz nieruchomości położonej w P. przy ul. (...) strony ustaliły wspólnie. Jeśli zaś chodzi o wartość ruchomości Sąd ustalił ją w oparciu o wycenę biegłego, przyjmując jako podstawę wskazaną przez biegłego wartość rynkową. Te z przedmiotów, które stanowią integralną część nieruchomości nie zostały odrębnie wycenione przez Sąd i przyjęto do rozliczeń wartość zerową (powiększając one wartość nieruchomości położonej w K.).

Znaczna część okoliczności nie była sporna między stronami. Niesporny (poza nakładem na nieruchomość w N.) był także skład majątku wspólnego. Ostateczne stanowisko stron w zakresie sposobu podziału również różniło się nieznacznie, spór ograniczył się do tego, komu przyznać nieruchomość położoną przy ul. (...).

Jeśli chodzi o wartość majątku - Sąd oparł się w tym zakresie na opiniach biegłego rzeczoznawcy J. S. (2). Opinie te są kompetentne, logiczne i spójne. Jeśli zaś chodzi o sam wniosek o przeszacowanie firmy, biegły już w pierwotnej opinii wskazał, iż są to wartości szacunkowe i wyliczone w oparciu o bardzo niekompletną dokumentację. Stan firmy był ustalany na datę marzec 2006 rok i z tym ustaleniem również biegły miał kłopot. Dlatego też ponowne przeszacowania, w ocenie Sądu nie wniosłyby nic nowego do sprawy, a jedynie były kolejnym drogim wydatkiem. Ponadto uczestniczka nie wskazała na żadne nowe okoliczności, które miałyby wpłynąć na zmianę wartości rynkowej firmy.

Sąd nie dał wiary zeznaniom córki stron oraz samej uczestniczki o tym, że uczestniczka obawiała się o własne życie i bezpieczeństwo. Żadne inne dowody nie potwierdzają tej okoliczności. O czym będzie mowa niżej. Sąd nie dał także wiary zeznaniom J. P., jakoby jej były mąż okradał zakład. Zeznania te nie znalazły żadnego potwierdzenia w toku prowadzonego postępowania. Tak samo Sąd ocenił zeznania T. P., iż strony umówiły się że będzie on na stałe otrzymywał wypłatę po 6.500 zł z dochodów firmy. Faktyczna wypłata przez uczestniczkę takiej kwoty przez kilka miesięcy, zeznań tych nie potwierdza. Logicznymi wydają się być zeznania uczestniczki, która podnosi, iż nie mogłaby się umówić na taką kwotę, skoro różny był dochód firmy, a jak wynika z opinii biegłego w następnych latach malał.

Sąd odmówił także wiary zeznaniom uczestniczki, iż aktualnie osiąga dochód z firmy w wysokości około 2000 zł. Są one całkowicie niewiarygodne. Uczestniczka bowiem prowadzi życie na wysokim poziomie. Korzysta z luksusowego auta, które trzeba utrzymać. Mieszka w luksusowym domu, za który również trzeba ponosić opłaty. Kwota 2000 zł nie wystarczałaby uczestniczkę na życie na takim poziomie.

Niewątpliwym w sprawie jest, iż stosunki między małżonkami od kilku ostatnich lat nie były dobre, zaś wnioskodawca został prawomocnie skazany za dwa pobicia żony. W świetle orzeczenia Sądu Okręgowego w Łodzi, którym to zarówno Sąd jak i strony są związane nieruchomości położona w N. nie weszła w skład majątku wspólnego stron. A skoro tak, Sąd badał ważność złożonego przez uczestniczkę oświadczenia woli z dnia 28 czerwca 2002 roku o zrzeczeniu się wszelkich praw do tejże nieruchomości. Zgodnie z art. 87 kc kto złożył oświadczenie woli pod wpływem bezprawnej groźby drugiej strony lub osoby trzeciej, ten może uchylić się od skutków prawnych swego oświadczenia, jeżeli z okoliczności wynika, że mógł się obawiać, iż jemu samemu lub innej osobie grozi poważne niebezpieczeństwo osobiste lub majątkowe. Uprawnienie do uchylenia się od skutku tych oświadczeń wygasało z upływem roku od chwili, kiedy stan obawy ustał (art. 88 § 2 kc).

Ponadto zgodnie z prawem o notariacie (Dz. U. z 1991 r. Nr 22, poz. 91) akt notarialny zaświadcza o dokonaniu czynności prawnej (oświadczenia woli) i w tej kwestii korzysta z domniemania prawdziwości, że dokument zawiera tylko to, co obejmowały oświadczenia stron (strony) i że jest to całość tych oświadczeń dokładnie tak, jak zostały one złożone.

Z zestawienia powołanych przepisów jednoznacznie wynika, iż na uczestniczkę spoczywa ciężar dowodu wykazania, że istniał ów stan groźby. Tymczasem z zeznań kilkunastu świadków powołanych przez uczestniczkę na te właśnie okoliczności nie wynika, aby uczestniczka w jakiś szczególny sposób obawiała się męża. Owszem świadkowie potwierdzili to, co Sąd uznał za okoliczność niesporną, że strony były skonfliktowane i przez to rozstały się ostatecznie w grudniu 2002 roku. Zeznali, iż słyszeli kłótnie, czy podniesione głosy. Żadnych innych istotnych okoliczności nie wskazali. Nie potwierdza stanu obawy także samo zachowanie uczestniczki, która dwukrotnie udała się do notariusza, a ten nie zauważył nic szczególnego w jej zachowaniu i która to wreszcie w dniu 14 lutego 2002 roku ponownie, w sposób nie przymuszony wstąpiła w związek małżeński z wnioskodawcą. Tą ostatnią okoliczność strony uzasadniają przymusem gospodarczo - organizacyjnym. Skoro zatem sprawy tzw. ułatwienia prowadzenia działalności przeważały nad strachem uczestniczki, uznać go należy za nikły, czy wręcz nie istniejący. Z ustaleń poczynionych przez Sąd wynika, iż ten drugi związek strony zawarły niejako dla wygody. Doświadczenie życiowe wskazuje, iż człowiek, nad którym wiszą groźby i który obawia się o własne bezpieczeństwo oraz którego związek już nie istnieje - nie wstępuje w niego ponownie. Ponadto od grudnia 2002 roku strony nie mieszkały już razem. Od lutego 2004 roku nie prowadzą już wspólnie firmy. Nie zostało wykazane, na czym przez okres tych 3 lat (do września 2005 roku tj. kiedy zostało złożone oświadczenie o uchyleniu się od skutków oświadczenia) miał polegać stan obawy. Niesporny fakt dwukrotnego pobicia nie przesądza o tym automatycznie. Zwłaszcza, że strony coraz rzadziej się widywały.

Do niniejszej sprawy z uwagi na datę powstania wspólności (dwukrotnie), zastosowanie będą miały przepisy Kodeksu Rodzinnego i Opiekuńczego w brzmieniu sprzed zmiany ustawą z dnia 17 czerwca 2004 roku O zmianie ustawy Kodeks Rodziny i Opiekuńczy i zmianie niektórych innych ustaw - art. 5 ust. 5 (Dz. U Nr 162, poz. 1691).

W przedmiotowej sprawie skład i wartość majątku wspólnego nie budzi żadnych wątpliwości. Strony, jak na warunki ekonomiczno - gospodarcze w naszym kraju, posiadają bardzo duży majątek. Jednak tylko uczestniczka przez ostatnie kilka lat z tego majątku korzystała. Wobec zgodnego stanowiska stron w tym zakresie - Sąd przyznał uczestniczkę firmę (...) wraz ze wszystkimi nieruchomościami gospodarczo i funkcjonalnie z nią powiązanymi. Cena za część z tych działek wpływa bowiem na wartość samego przedsiębiorstwa. Przy ustaleniu wartości przedsiębiorstwa i działek z nim powiązanych Sąd posłużył się obydwoma opiniami biegłego S.. W opinii dotyczącej wyceny firmy i jako element jej ceny rynkowej biegły zawarł wycenę nieruchomości przy ul. (...) składającej się z działki i budynku użytkowego o łącznej wartości 64.100 zł. (11.100 + 53.000 zł). Tak samo biegły uczynił to z częścią działek (...), działką (...) oraz naniesieniami na nich. Jako element ceny przedsiębiorstwa podał jedynie wykorzystywaną część tych działek. Te wartości należało wyodrębnić dla jasności wyliczeń. I tak wedle wyliczeń biegłego - nie wchodzące w skład

przedsiębiorstwa działki (33 i 34) są warte 58.890 zł , zaś wchodzące w skład firmy 1.565.700 zł. Tę ostatnią kwotę Sąd odjął od ustalonej ostatecznie w opinii wartości całej firmy.

Również na wniosek uczestniczki Sąd przyznał jej dwa użytkowane przez nią samochody oraz dwanaście ruchomości z domu w K.. Przy dzieleniu tych ostatnich Sąd stanął na stanowisku, iż jako element wyposażenia dość specyficznego domu - należało je w decydującej większości przyznać wnioskodawcy, który otrzymał tenże dom. Uczestniczka ponadto nie ma jeszcze zaspokojonych potrzeb mieszkaniowych i miałaby trudności z przechowaniem tak dużej ilości rzeczy.

Uczestnikowi Sąd, na jego wniosek przyznał drugi najbardziej wartościowy składnik - to jest nieruchomości w K. oraz nieruchomości położoną przy ul. (...) w P.. Dodatkowo Sąd przyznał wnioskodawcy samochody, o których przyznanie wnosił oraz tak, jak to już zostało powiedziane wyżej, wyposażenie nieruchomości położonej w i K..

W oparciu o przepisy art. 684 w zw. z art. 567 § 3 kpc , Sąd ustalił wartość wszystkich składników majątku wspólnego. Ogółem cały majątek stron wart jest 6 637 800 zł. Wartość nieruchomości i przedsiębiorstwa wynika z opinii biegłego rzeczoznawcy. Wartość nieruchomości przy K. strony ustaliły wspólnie na 290.000 zł. Ruchomości stron wedle cen rynkowych z opinii biegłego są warte 51.620 zł. Wyceny samochodów również strony dokonały wspólnie. Wobec równych udziałów małżonków w majątku wspólnym połowa winna wynieść 3.318.900 zł.

Wnioskodawca otrzymał składniki o wartości 3.200.160 zł. Uczestniczka otrzymała składniki o wartości 3.437.640 zł. Dopłata winna zatem wynieść 118.740 zł. Przy ustalaniu jednak wysokości dopłaty Sąd wziął pod uwagę hipoteki obciążające nieruchomości (por. także post. (...) z 21.01.2010 , ICK 205/09, czy też post. z 29.09.2004 roku, II CK 538/03). Wobec braku jakichkolwiek kryteriów ustawowych i zasad odliczania tychże obciążeń, Sąd w tym konkretnym przypadku uznał, iż rozliczenie przy dopłacie będzie najbardziej miarodajne i rozsądne. Wnioskodawca otrzymał nieruchomości z obciążeniem 100.000 zł, zaś uczestniczka z obciążeniem 122.945,90 zł. Przyjmując odpowiedzialność równą małżonków każdy winien ponieść po 111.473 zł. Zatem uczestniczka ma obciążenia ponad udział w wysokości 11.473 i tyle też Sąd odjął od dopłaty. Dlatego też należna wnioskodawcy dopłata wyrównująca udziały wyniosła 107.267 zł.

Przy ustalaniu wartości obciążenia Sąd przyjął wartość maksymalną, ujawnioną w księgach wieczystych z uwagi na ogromne prawdopodobieństwo wzrostu długu osobistego do tych właśnie kwot. Należy bowiem wskazać, iż dług wobec ZUS już na datę orzekania był wyższy, niż wartość zabezpieczającej go hipoteki, zaś dług wobec drugiego wierzyciela stale rośnie i nie jest w ogóle spłacany.

Sąd stanął na stanowisku iż uczestniczka nie uchyliła się od skutków prawnych swego oświadczenia woli z dnia 28 czerwca 2002 roku. A skoro tak, zrzekła się (a zatem zrezygnowała) ona z wszelkich roszczeń wobec nieruchomości stanowiącej majątek odrębny uczestnika. Na marginesie wskazać należy, iż nawet gdyby przyjąć, że uczestniczka uchyliła się od skutków tego oświadczenia, to winna ona wykazać tak konkretnie zakres nakładów, jak i ich wartość. W niniejszej sprawie uczestniczka nie wykazała wiarygodnymi dowodami, iż strony w ogóle dokonały nakładów, a jeśli tak to w jakiej wysokości na majątek odrębny uczestnika. Uczestniczka sama przyznała, iż budową się nie interesowała.

Na podstawie art. 212 § 3 Sąd oznaczył termin, w ciągu którego uczestniczka winna uiścić dopłatę. Na podstawie art. 624 w zw. z art. 567 § 3 i 688 k.p.c. Sąd nakazał opróżnienie nieruchomości położonej w K. przez uczestniczkę oraz wydanie przez nią samochodów. Jeśli chodzi o opróżnienie lokalu, to termin 6 - miesięcy na znalezienie lokum (wobec spodziewanego przyznania nieruchomości wnioskodawcy) jest optymalnym. W odniesieniu do aut Sąd określił termin miesięczny.

Ponieważ żądania obydwu stron - zostały przez Sąd jedynie częściowo uwzględnione i w znacznej też części oddalone, Sąd orzekł o kosztach postępowania w oparciu o przepis art. 520 kpc, uznając iż każda z nich pokrywa je we własnym zakresie.

W trakcie trwania procesu, Sąd sukcesywnie obciążał strony po równo kosztami. Wnioskodawca regularnie uiszczal wszystkie zaliczki, zaś uczestniczka przestała ponosić jakiegokolwiek koszty. Na datę orzekania tych nie uiszczonych

zaliczek na wydatki pozostało 7.468,62 zł. Dlatego też Sąd nakazał ich pobranie w oparciu o przepis art. 113 ust. 2 w zw. z art. 83 ust. 2 Ustawy z dnia 28 lipca 2005 roku o kosztach sądowych w sprawach cywilnych (Dz.U. Nr 167, poz. 1398).

Apelację od opisanego rozstrzygnięcia wywiodła uczestniczka postępowania, zaskarżając postanowienie w całości i zarzucając:

1. naruszenie przepisów postępowania w postaci:

- art. 328 § 2 k.p.c. poprzez brak wskazania podstawy faktycznej rozstrzygnięcia i

oceny, które z nich sąd uznał za udowodnione a którym odmówił wiarygodności i mocy dowodowej oraz wyjaśnienia podstawy prawnej wyroku;

- art. 684 w zw. z art. 567 § 3 przez błędne ustalenie wysokości nakładów na

majątek wspólny dokonywanych przez uczestniczkę z jej majątku odrębnego, które wynoszą 231 307,34 zł;

- art. 286 w zw. z art. 13 § 2 poprzez nieprzeprowadzenie dowodu z opinii

uzupełniającej pomimo zmiany wartości niektórych składników majątku wspólnego wchodzących w skład firmy (...), jak również nieuwzględnienie w określeniu wartości nieruchomości w K. roślinności i architektury ogrodowej;

- art. 286 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 i art. 232 k.p.c. oraz

z art. 328 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. przez oparcie postanowienia na nieaktualnej opinii biegłego i brak należytego wskazania powodów takiego rozstrzygnięcia;

2. naruszenie przepisów prawa materialnego przez błędną jego wykładnię i

niewłaściwe zastosowanie w postaci:

- art. 45 § 1 kro przez przyjęcie, że uczestniczka nie poczyniła wydatków i

nakładów ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny tj. dom w K. przy ul. (...) oraz na budynek wzniesiony we wsi G. N. oraz brak ustosunkowania się co do wydatków i nakładów z majątku wspólnego na osobisty poczynionych przez wnioskodawcę od 2002r. do 2006r.;

- art. 58 § 1 i § 2 przez przyjęcie, że zrzeczenie się praw do nieruchomości w

formie jednostronnego oświadczenia woli przez jednego z małżonków jest zgodne z prawem i zasadami współżycia społecznego;

- art. 88 § 1 przez uznanie, że nie doszło do uchylenia się od skutków prawnych

oświadczenia woli o zrzeczeniu się praw do nieruchomości złożonego pod wpływem groźby;

- niezastosowanie art. 55¹ i obciążenie uczestniczki zobowiązaniami ze wspólnie

prowadzonego przedsiębiorstwa;

- błędne rozumienie art. 43⁴ k.c.;

- art. 199, 200 k.c. przez nieuwzględnienie zaniechania obowiązku współdziałania

przez wnioskodawcę w zarządzie wspólnym mieniem;

- odmowa uznania za wiarygodne dokumentów źródłowych w tym faktur i

remanentów przedsiębiorstwa (...) oraz zeznań córki stron na okoliczność istnienia stanu obawy, wynoszenia garniturów przez wnioskodawcę i uszczuplenie majątku wspólnego w kwocie 58 500 zł, a zasilenie majątku odrębnego;

3. sprzeczność istotnych ustaleń z treścią zebranego materiału dowodowego i

uznanie, że uczestniczka nie udowodniła, iż składając oświadczenie o zrzeczeniu się praw do nieruchomości działała pod wpływem groźby, przez oddalenie istotnych wniosków dowodowych, przez uznanie za wiarygodne zeznań T. P. w zakresie dotyczącym posiadania przez niego środków pochodzących z darowizn i pożyczek w sytuacji braku jakichkolwiek dowodów na tę okoliczność, czyli naruszenie art. 232 k.p.c., pominięcie faktu spadku cen aktywów.

Wskazując na powyższe zarzuty skarżąca wniosła o zmianę

kwestionowanego postanowienia i przekazanie sprawy sądowi I instancji do ponownego rozpatrzenia, a jednocześnie ustalenia, że nakłady poniesione na nieruchomości w G. Nowej wchodzi w skład majątku wspólnego, przeprowadzenie dowodu z opinii uzupełniającej o ponowną wycenę aktywów obrotowych i rzeczowych aktywów trwałych przedsiębiorstwa, o uznanie, że oświadczenie o zrzeczeniu się z dnia 28.06.2002r. jest nieskuteczne oraz nieważne, dokonanie ponownej wyceny nieruchomości w K., o przyznanie samochodu osobowego z pkt. II.1.F, o uznanie, że podziałowi powinno podlegać przedsiębiorstwo, które ma charakter zorganizowany i składa się z aktywów i pasywów, dopuszczenie dowodu z remanentów oraz faktur sprzedaży z lat 2005 -2012 oraz zasądzenie kosztów postępowania.

W toku postępowania uczestniczka kilkakrotnie uzupełniała zarzuty

apelacyjne, pozostając w głównym nurcie apelacji.

Wnioskodawca wniósł o oddalenie apelacji i zasądzenie kosztów postępowania.

Sąd Okręgowy po przeprowadzeniu uzupełniającego postępowania

dowodowego poczynił następujące ustalenia i dokonał ich oceny:

Wartość przedsiębiorstwa (...) na dzień 31 marca 2006r. biegli z Politechniki (...) powołani w ramach dowodu z opinii instytutu do wyceny przedsiębiorstwa, ustalili szacunkowo na kwotę 604 835,82 zł. Spośród kilku wskazanych grup metod liczenia wartości przedsiębiorstwa biegli wybrali metodę przyszłych przychodów w postaci wygenerowanego zysku, głównie z tego względu, że biegli nie dysponowali pełną księgowością (opinia pisemna PŁ– k.1370-1386).

Odnosząc się do możliwości zastosowania innych metod wyceny, wskazali, że podstawą wyceny przedsiębiorstw metodą aktywów netto jest wartość składników majątkowych przedsiębiorstwa (majątek trwały i obrotowy) oraz jego zobowiązań, które znajdują odzwierciedlenie w bilansie. W aktach brak jest pełnych, pierwotnych (źródłowych) sprawozdań finansowych za okres do 2006r. w związku z czym nie ma wiarygodnych danych na dzień 31 marca 2006r. Podkreślili małą wiarygodność danych dostępnych w sprawie z uwagi na błędy (np. niezgodność aktywów i pasywów w bilansie z 2005r., najbardziej istotnego w sprawie). Opisane okoliczności spowodowały odrzucenie wyceny metodą aktywów netto (opinia uzupełniająca – k. 1537, opinia ustna – protokół rozprawy k.1600-1602, nagranie od 00:03:25 do 00:30:43).

Wartość nieruchomości położonej w K. przy ulicy (...) wynosi 1 954 560 zł (opinia pisemna biegłego W. W. – k. 1399-1440, opinia ustna – protokół rozprawy k.1600-1602, nagranie od 00:33:27 do 01:05:50).

Wartość nieruchomości położonych w P.: - przy ulicy (...) (Kw (...)) wynosi 220 960 zł - przy ulicy (...) (Kw (...)) wynosi 240 300 zł - przy ulicy (...) (Kw (...)) wynosi 1 565 140 zł (151 430zł grunty zajęte pod firmą + 145 450zł grunty nie

zajęte pod firmą + 1 240 900zł budowle + 27 360 zł plac budowlany), - przy ulicy (...) (Kw (...)) wynosi 55 950 zł, - przy ulicy (...) (Kw (...)) wynosi 60 895 zł (10 545 zł gruntów zajętych pod firmą + 50 350 zł pozostałych gruntów i budowli) - opinia biegłego J. S. -k. 1077, 1050, 1032, 1088, 1133), - przy ulicy (...) (Kw (...)) wynosi 275 500 (wartość uzgodniona - k. 1133).

Sąd Okręgowy ocenił przywołane opinie jako pełne, poprawne, zawierające uzasadnienie ostatecznych wniosków, sformułowane w sposób przystępny i zrozumiały. Nie budziły wątpliwości także moc przekonywająca rozumowania biegłych oraz logiczna poprawność wyciągniętych wniosków, które należało uznać za stanowcze i jednoznaczne.

Sąd pominął opinię biegłego J. S. (2) w zakresie wyceny przedsiębiorstwa (...) z uwagi na to, że biegły ostatecznie nie potrafił wyjaśnić przyjętej metodologii i obronić zaprezentowanych w opinii wniosków.

Uczestniczka J. P. zmieniła nazwisko na G..

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja okazała się częściowo zasadna.

Sąd Okręgowy w przeważającej części podzielił ustalenia stanu faktycznego poczynione przez Sąd I instancji i przyjął je za własne czyniąc podstawą swojego rozstrzygnięcia, wraz z ustaleniami uzupełnionymi w postępowaniu drugoinstancyjnym.

Analizując zapatrywania wyrażone w treści obszernej apelacji, w pierwszym rzędzie należy odnieść się do tych, które dotyczą prawidłowości podstawy faktycznej zaskarżonego orzeczenia. Trafność stosowania prawa materialnego może być bowiem badana jedynie na gruncie niekwestionowanych ustaleń faktycznych.

Odnosząc się w pierwszej kolejności do zarzutu naruszenia przez Sąd I instancji przepisu art. 328 § 1 k.p.c. należy stwierdzić, że jest on chybiony. Lektura pisemnych motywów zaskarżonego orzeczenia pozwala bowiem stwierdzić, że Sąd Rejonowy szczegółowo wyjaśnił motywy stanowiska przyjętego u podstaw rozstrzygnięcia w przedmiocie podziału majątku, co więcej uczynił to wieloaspektowo i wyczerpująco. Niezrozumiała jest zatem argumentacja apelującej zarzucająca brak wskazania podstawy faktycznej i oceny dowodów w odmiennej całkowicie sytuacji, wynikającej wprost z pisemnych motywów.

W konsekwencji stwierdzić trzeba, że pisemne uzasadnienie kwestionowanego postanowienia w pełni realizuje funkcje przypisywane temu dokumentowi, który pełniąc rolę sprawozdawczą przede wszystkim pozwolić ma na zrekonstruowanie rozumowania, jakie wiodło do sformułowania wniosków przyjętych przez orzekający sąd, dla możliwości ich zweryfikowania w toku kontroli instancyjnej. Tak opisanym wymogom odpowiadają pisemne motywy orzeczenia sporządzone przez Sąd Rejonowy.

Skarżąca zarzucając sprzeczność ustaleń Sądu z treścią zebranego materiału dowodowego w szczególności akcentowała, dokonaną przez Sąd Rejonowy wadliwą ocenę okoliczności, że składając w dniu 28 czerwca 2002r. oświadczenie o zrzeczeniu się praw do nieruchomości położonej w G. Nowej, która nie weszła do majątku wspólnego, uczestniczka nie udowodniła działania pod wpływem groźby, oraz że nie doszło do uchylenia się od skutków prawnych tego oświadczenia. W istocie więc kwestionowała ocenę dowodów przeprowadzoną na gruncie art. 233 § 1 k.p.c. Stanowisko skarżącej nie zasługuje na aprobatę.

Sąd Rejonowy dokonał prawidłowej analizy materiału dowodowego we wskazanym zakresie; oceniając zeznania świadków i stron przekonująco wyjaśnił, że nie wynika z nich, aby uczestniczka w szczególności i ciąglej sposób obawiała się męża. Tezę tę wzmacnia fakt, że gdy dwukrotnie stawiała się do notariusza, nie dostrzegł on niczego szczególnego w jej zachowaniu, że w dniu 14 lutego 2002r. ponownie w sposób nieprzymuszony zawarła związek małżeński z wnioskodawcą, uzasadniając to przymusem gospodarczo-organizacyjnym, niejako dla wygody związanej

z rozliczeniami finansowymi. W sprawie nie zostało wykazane, aby istniała zależność tego typu, że stan obawy został celowo wywołany u uczestniczki dla wymuszenia jej oświadczenia woli, i to oświadczenia określonego przez groźącego.

W doktrynie i judykaturze panuje zgoda co do tego, że z uwagi na przyznaną sądowi swobodę w ocenie zgromadzonego w sprawie materiału dowodowego, zarzut naruszenia art. 233 § 1 k.p.c. może być uznany za zasadny jedynie wtedy, gdy podstawą rozstrzygnięcia uczyniono rozumowanie sprzeczne z zasadami logiki bądź wskazaniami doświadczenia życiowego (por. wyrok Sądu Apelacyjnego w Poznaniu z dnia 9 kwietnia 2008r., I ACa 205/08, L., w którym stwierdzono: „Fakt, że określony dowód został oceniony niezgodnie z intencją skarżącego, nie oznacza naruszenia art. 233 § 1 KPC. Ocena dowodów należy bowiem do sądu orzekającego i nawet w sytuacji, w której z dowodu można było wywieść wnioski inne niż przyjęte przez sąd, nie dochodzi do naruszenia art. 233 § 1 KPC”; por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 16 grudnia 2005r., III CK 314/05, Orzecznictwo w Sprawach (...)/, w którego tezie stwierdzono, że: „Do naruszenia przepisu art. 233 § 1 KPC mogłoby dojść tylko wówczas, gdyby skarżący wykazał uchybienie podstawowym regułom służącym ocenie wiarygodności i mocy poszczególnych dowodów, tj. regułom logicznego myślenia, zasadzie doświadczenia życiowego i właściwego kojarzenia faktów”.

Odnosząc powyższe do stanowiska skarżącej uznać trzeba, iż jej stanowisko jest wyrazem nieprzekonującej polemiki z oceną dokonaną przez Sąd Rejonowy. Uprawnienie do uchylenia się od skutków oświadczenia złożonego pod wpływem groźby ograniczone jest rocznym terminem zawitym, po upływie którego wygasa. Termin ten nie może być wydłużony ani skrócony przez czynność prawną. Aby stwierdzić czy uchylenie się od skutków wadliwego oświadczenia nastąpiło w terminie, odwołać należy się do art. 61 k.c.. Oświadczenie o uchyleniu się od skutków wadliwego oświadczenia jest uważane za złożone z chwilą dojścia do adresata (por. uchw. SN z 6.3.1967 r., III CZP 7/67, OSN 1967, Nr 10, poz. 171) a rozpoczyna bieg od chwili, gdy stan obawy ustał.

Sąd I instancji słusznie zwrócił uwagę na 3- letni okres pomiędzy złożeniem w dniu 28 czerwca 2002r. oświadczenia o zrzeczeniu się praw do wszelkich naniesień na nieruchomości w G. Nowej a złożeniem we wrześniu 2005r. drugiego oświadczenia o uchyleniu się od skutków poprzedniego oświadczenia i nie zostało wykazane, na czyn stan obawy w tym okresie miał polegać i kiedy ustał, skoro od grudnia 2002r. strony nie mieszkały razem, a od lutego 2004r. nie prowadzą wspólnie firmy, czyli ich kontakt osobisty ustał. Z tego względu oceny Sądu I instancji nie zmienia wyrok Sądu Rejonowego w Pabianicach skazujący wnioskodawcę za pobicie. Nie zostało też wykazane, że stan obawy trwał przez 3 lata. Ocena Sądu Rejonowego jako logiczna, spójna, odpowiadająca dyrektywom art. 233 § 1 k.p.c. nie została skutecznie zakwestionowana przez skarżącą, co skutkuje przyjęciem, że oświadczenie skarżącej z 28 czerwca 2002r. pozostaje w mocy jako niedotknięte wadą oświadczenia woli w postaci prawnie doniosłej groźby (art. 87 k.c.).

W świetle powyższego nietrafnym jest więc zarzut naruszenia art. 88 § 1 k.c., podobnie jak zarzut naruszenia art. 58 § 1 i § 2 k.c. Zrzeczenie się praw do naniesień powstałych na nieruchomości w G. Nowej w okolicznościach faktycznych rozpatrywanej sprawy nie narusza zasad współżycia społecznego. Małżonkowie po pierwszym rozwiązaniu związku małżeńskiego dokonali rozliczenia dochodów firmy, co zostało już w sprawie udowodnione. Nie dziwi fakt, że za pieniądze uzyskane z tego tytułu oraz w formie darowizn i pożyczek od rodziny, wnioskodawca nabył nieruchomość w G. Nowej, zaś uczestniczka potwierdziła, że zakupu dokonuje on za fundusze odrębne i do majątku osobistego. Rozstrzygnięcie w tym przedmiocie zapadło już w niniejszej sprawie i jest prawomocne. A skoro tak, to w sytuacji, gdy stosunki między małżonkami były napięte i konfliktowe, skutkujące ostatecznie faktycznym rozstaniem w grudniu 2002r. i ustaniem ponownie małżeństwa w 2005r., to dążenie wnioskodawcy do zagwarantowania prawnej odrębności majątkowej całej nieruchomości łącznie z nakładami w postaci budynku mieszkalnego nie poddaje się rygorom wskazanym w apelacji, mianowicie sprzeczności z prawem i zasadami współżycia społecznego.

W tym miejscu należy odnieść się do pozostałych zagadnień materialno prawnych, aby wątek związany z nieruchomością w G. Nowej rozważyć kompleksowo. Porządkując na wstępie okoliczności faktyczne, przypomnieć trzeba, że nieruchomość położona w G. Nowej jest wyłączną własnością T. P., nie wchodzącą do majątku wspólnego, o czym przesądza prawomocne postanowienie Sądu Okręgowego w Łodzi wydane w niniejszej sprawie w dniu 25 października 2007r. Kwestią sporną było rozliczenie ewentualnych nakładów na tę nieruchomość z majątku wspólnego byłych małżonków, o co wносиła uczestniczka. Jednak wobec skutecznie złożonego przez nią oświadczenia

z 28 czerwca 2002r. o zrzeczeniu się wszelkich praw do naniesień powstałych na przedmiotowej działce, kwestia nakładów została przesądzona. Ponadto ubocznie należy dodać, że ich wysokość i fakt poniesienia przez małżonków z majątku wspólnego nie zostały udowodnione w toku postępowania rozpoznawczego.

Pozostając w kontekście zagadnienia nakładów, z tym, że czynionych na majątek wspólny (nieruchomość w K.) z majątku osobistego uczestniczki, ustosunkować się wypada do zarzutów skarżącej we wskazanym zakresie.

Do rozliczenia nakładów z majątku osobistego na majątek wspólny stosuje się regulację wynikającą z art. 45 § 1 i 2 k.r.o. Przepis art. 45 k.r.o. podkreśla odrębność majątku wspólnego i majątków osobistych małżonków oraz reguluje obowiązek rozliczeń w sytuacji przepływu środków z jednego majątku do drugiego. Zgodnie z powyższą regulacją każdy z małżonków powinien zwrócić wydatki i nakłady poczynione z majątku wspólnego na jego majątek osobisty, z wyjątkiem wydatków i nakładów koniecznych na przedmioty majątkowe przynoszące dochód. Może żądać zwrotu wydatków i nakładów, które poczynił ze swojego majątku osobistego na majątek wspólny. Z treści art. 45 §1 k.r.o. wynika, iż co do zasady można żądać zwrotu jedynie takich nakładów, które zwiększyły wartość majątku w chwili ustania wspólności majątkowej.

Badając kwestię rozliczeń z tytułu poniesionych przez skarżącą opłat na wspólną nieruchomość w K. po ustaniu małżeńskiej wspólności majątkowej (wniosek k. 806), wskazać należy, że zgodnie z art. 207 k.c. w zw. z art. 1035 k.c. i z art. 46 k.r.o. pożytki i inne przychody rzeczy wspólnej przypadają współwłaścicielom w stosunku do wielkości ich udziałów i w takim samym stosunku, za okres po ustaniu wspólności majątkowej małżonkowie ponoszą ciężary i wydatki związane z rzeczą wspólną. Wydatkiem w rozumieniu omawianego unormowania jest wydatek zmierzający do zachowania wspólnego prawa. Rozliczeniu podlegają jedynie opłaty stałe jak podatki, ubezpieczenie, abonament woda, woda gospodarcza etc., gdyż obciążają one oboje małżonków jako uprawionych do nieruchomości, bez względu na zamieszkiwanie w niej. Natomiast co do zasady, opłaty podlegające rozliczeniu wedle zużycia, nie obciążają osoby nie zajmującej danej nieruchomości czy lokalu. Odnosząc powyższe do realiów badanej sprawy trzeba powiedzieć, że na k. 992 uczestniczka sformułowała żądanie rozliczenia wydatków na nieruchomość, które wskazała zbiorczo za okres zarówno sprzed ustania małżeństwa jak i z czasu jego trwania, jak też domagała się zwrotu wydatków ponoszonych tylko przez nią w związku z zajmowaniem domu na działce w K.. Opisane nieprawidłowości uniemożliwiły rozliczenie zgłoszonych wydatków w zakresie podlegającym zwrotowi. Dążąc do rozliczenia wydatków bez zgłoszenia koniecznych dowodów skarżąca pomija podstawową zasadę postępowania cywilnego, wedle której sąd orzeka wyłącznie na podstawie dowodów zgromadzonych w toku sprawy, co odnosi się także do Sądu II instancji (por. art. 382 k.p.c. w związku z art. 13 § 2 k.p.c.).

Z powyższych względów zarzut naruszenia art. 45 § 1 k.r.o należy uznać za chybiony.

Nie było sporu co do ruchomości, wchodzących w skład majątku wspólnego, tak w zakresie ich składu jak i wartości, uzgodnionej przez strony w taki sposób, aby obniżyć dotychczasową wartość o 5% (protokół - k. 1134). Łączna wartość ruchomości podlegających podziałowi wyniosła 49 229 zł.

Pozostałe dwa kluczowe aspekty podziału majątku wspólnego stron związane są z ustaleniem wartości wspólnych nieruchomości oraz z ustaleniem wartości przedsiębiorstwa (...) prowadzonego po ustaniu wspólności ustawowej małżeńskiej przez uczestniczkę.

Zarzuty apelacji w przedstawionym zakresie przedmiotowym, oparte na naruszeniu art. 286 k.p.c. w zw. z art. 278 § 1 k.p.c. w zw. z art. 217 § 2 k.p.c. i art. 233 § 1 k.p.c. oraz art. 13 § 2 k.p.c. okazały się uzasadnione. Skutkiem zaaprobowania stanowiska procesowego skarżącej było przeprowadzenie wnioskowanych dowodów z opinii biegłych do spraw szacunku nieruchomości i wyceny przedsiębiorstw, aktualizowanych w toku postępowania przed sądem II instancji.

Tytułem wstępu trzeba powiedzieć, że odpowiednio do art. 46 k.r.o. w sprawach nieunormowanych w sposób szczególny, od czasu ustania wspólności ustawowej, do majątku, który był nią objęty, jak również do podziału tego majątku, stosuje się odpowiednio przepisy o wspólności majątku spadkowego i o dziale spadku. Natomiast

zgodnie z art. 567 § 3 k.p.c. do postępowania o podział majątku wspólnego po ustaniu wspólności majątkowej między małżonkami stosuje się odpowiednio przepisy o dziale spadku. Te z kolei przewidują, iż skład i wartość majątku podlegającego podziałowi ustala sąd (art. 684 k.p.c.). Innymi słowy sąd zobligowany jest ustalić skład i wartość majątku objętego podziałem wedle reguł wynikających z przytoczonych regulacji. Okres powstawania masy majątkowej objętej wspólnością ustawową małżeńską, to czas trwania tej wspólności. Majątek wspólny byłych małżonków podlegający podziałowi stanowią więc składniki wchodzące w skład tej masy majątkowej na dzień ustania wspólności ustawowej. Stąd w realiach sprawy datą wyznaczającą moment właściwy dla badania składu majątku objętego podziałem jest data wydania prawomocnego wyroku rozwodowego, co miało miejsce w dniu 3 marca 2006r.

Jednakże powyższe nie oznacza, iż ten sam moment wyznacza także kryteria ekonomiczne dla określenia wartości poszczególnych składników dzielonego majątku. W judykaturze i doktrynie poza sporem pozostaje, iż ustalenie wartości składników majątku wspólnego następuje wedle cen z chwili orzekania, a nie z chwili ustania wspólności lub jeszcze innej daty (tak SN w uchwale pełnego składu Izby Cywilnej SN z dnia 15 grudnia 1969r., III CZP 12/69, OSNCP 1970/3/39; tak też M. Sychowicz w: Kodeks rodzinny i opiekuńczy. Komentarz, pod red. K. Piaseckiego, Warszawa 2009r., s. 295).

Opisany sposób ustalania wartości składników majątku wspólnego rodzi też dalsze implikacje. Otóż, w sytuacji trwającego postępowania, z uwagi na upływ czasu może zająć konieczność ponownego szacowania wartości składników dzielonego majątku, jeśli po ich wycenie przez biegłego nastąpi na skutek zmiany cen, samego upływu czasu lub innych okoliczności zmiana ich wartości mająca, istotne znaczenie w sprawie (por. op. cit., s. 295 wraz z cytowanym orzecnictwem). Taka sytuacja miała miejsce w niniejszej sprawie.

Z opinii biegłego do spraw szacunku nieruchomości W. W. (2) wynika, że wartość zabudowanej nieruchomości położonej w K., przy ul. (...) wynosi 1 954 560 zł (w tym wartość działki – 340 000 zł, wartość budynku mieszkalnego – 1 614 560 zł). Wartość rynkową działki określono podejściem porównawczym metodą skorygowanej ceny średniej. Metoda polega na określeniu wartości rynkowej wycenianej nieruchomości na podstawie zbioru kilkunastu nieruchomości reprezentatywnych przyjętych do porównań, a następnie wartość koryguje się ze względu na cechy różniące te nieruchomości i ustala z uwzględnieniem zmian poziomu cen na skutek upływu czasu. Przyjęta przez biegłego metodologia wyceny nie budzi zastrzeżeń. Baza nieruchomości podobnych ocenionych przez biegłego stanowiła prawidłowy zbiór nieruchomości reprezentatywnych. Wątpliwości podnoszone pod adresem opinii biegłego były przedmiotem badania sądu w ramach uzupełniającej opinii ustnej. W tym miejscu nieodzowną jest uwaga, iż szczegółowe problemy dotyczące poszczególnych elementów przedmiotowej opinii biegły sądowy wyjaśnił odpowiadając na pytania stawiane przez pełnomocnika uczestniczki. Ponowna ich analiza w postępowaniu apelacyjnym jest niecelowa, bowiem w świetle opinii pisemnej i wyjaśnień złożonych przez biegłego ustnie na rozprawie (por. protokół rozprawy k.1600-1602, nagranie od 00:33:27 do 01:05:50) należy wskazać, iż przedmiotowa opinia ostatecznie odpowiada wymogom stawianym dla tego rodzaju dowodu (art. 278 k.p.c. i nast.) i winna być wykorzystana dla poczynienia ustaleń faktycznych przyjętych za podstawę orzekania w niniejszej sprawie. Przywołania wymagają jedynie najistotniejsze jej elementy sporne. Otóż biegły wyjaśnił, że od końca 2013r. trend na rynku sprzedaży nieruchomości jest stabilny. Do porównania w opinii wziął pod uwagę nieruchomości zbywane w 2014r. i 2015r. Różnica czasowa z nieruchomościami, jakie brał pod uwagę biegły J. S. (2) (2011r. i 2012r.) spowodowała odmienną wycenę i ustalenie wartości nieruchomości w K. na poziomie niższym aniżeli uczynił to poprzedni biegły. Biegły porównał nieruchomości podobne położone najbliżej, uważając za najbardziej miarodajne dla porównania ich ceny. Trudność ze znalezieniem nieruchomości, której stosunek powierzchni gruntu do powierzchni domu byłby podobny do przedmiotowej nieruchomości spowodował zastosowaną metodę podzielenia działki na dwie o mniejszej powierzchni. Biegły poczynił także niezbędne korekty prostujące błędy w opinii pisemnej.

Należy zgodzić się ze skarżącą, że co do zasady prawidłową wartością opisanej wyżej nieruchomości jest wartość wskazana według stanu opisanego składnika majątkowego na dzień ustania wspólności ustawowej małżeńskiej, czyli marzec 2006r. Dewastacja budynku mieszkalnego jak też ogrodu, co wynika z materiału fotograficznego złożonego

do akt sprawy może rodzić jedynie roszczenia odszkodowawcze (art. 415 k.c.), które w niniejszej sprawie nie zostały zgłoszone.

W tym miejscu należy odnieść się do zarzutu naruszenia art. 199 k.c. i art. 200 k.c.. Zdaniem skarżącej, we wzajemnych rozliczeniach związanych z nieruchomościami i przedsiębiorstwem należało uwzględnić zaniechanie obowiązku współdziałania przez wnioskodawcę w zarządzie wspólnym mieniem.

Współdziałanie w sprawowaniu zarządu definiuje się jako obowiązek współdecydowania o zamierzonych czynnościach (zob. E. Gniewek, w: SPP, t. 3, s. 686 i cyt. tam literatura). W orzecznictwie SN można odnotować pogląd, zgodnie z którym na podstawie art. 200 k.c. współwłaściciel jest uprawniony do samodzielnego sprawowania zarządu przy dorozumianej zgodzie pozostałych i do czasu nie zgłoszenia sprzeciwu przez któregokolwiek ze współwłaścicieli. Ustawodawca nie przewidział konkretnej sankcji z tytułu naruszenia obowiązku współdziałania. Skutki naruszenia tego obowiązku mogą zależeć od rodzaju czynności zarządu, w stosunku do której współwłaściciel uchyla się od współdziałania. Wyrażany jest również pogląd, iż zawiniony brak współdziałania może rodzić odpowiedzialność odszkodowawczą wobec pozostałych współwłaścicieli. W literaturze nie ma zgodności co do tego, czy jest to odpowiedzialność ex contractu z art. 471 KC (tak E. Gniewek, w: SPP, t. 3, s. 686 za J. Ignatowiczem, w: Komentarz KC, t. I, 1972, s. 515; T. Filipiak, Komentarz do art. 200, w: A. Kidyba (red.), KC. Komentarz, t. 3), czy ex delicto z art. 415 KC (tak P. Księżak, Komentarz do art. 200 KC w: K. Osajda (red.), Kodeks cywilny. Komentarz).

Skarżąca upatruje zależności między zaniechaniem czynności zarządu wspólnym mieniem a odpowiedzialnością za zobowiązania i długi przedsiębiorstwa. Przedmiotem postępowania w sprawie o podział majątku wspólnego nie są pasywa ale aktywa. Wspólne mienie w rozumieniu art. 200 k.c. i zarząd nim nie przekłada się na podział długów w rozpatrywanej sprawie. Natomiast inną rzeczą jest ustalenie wartości rynkowej przedsiębiorstwa (...), wraz z jego zobowiązaniami, o czym będzie mowa poniżej.

Ponadto, nawet gdyby podzielić stanowisko skarżącej wyrażone w apelacji, że naruszenie obowiązku współdziałania w zarządzie majątkiem wspólnym może rodzić obowiązek odszkodowawczy, to ponad wszelką wątpliwość w niniejszej sprawie roszczenie odszkodowawcze nie zostało zgłoszone.

Wartość nieruchomości położonych w P. kształtuje się według opinii biegłego J. S. (2), co do której nie było wniosku o kolejną aktualizację następująco: przy ulicy (...) (działka nr (...)) – na kwotę 220 960 zł, przy ulicy (...) (działka nr (...)) – na kwotę 240 300 zł, przy ulicy (...) – na kwotę 55 950 zł. Przy ulicy (...) (działki (...)) i ulicy (...) (działka nr (...)) wyceniono oddzielnie grunty i naniesienia budowlane, ponadto oddzielnie część powierzchni zajętej pod firmę z dz. nr 28 poza firmą. Wycena gruntów zajętych pod firmą z działki (...) i części działki (...) wyniosła ostatecznie 151 430 zł, działki (...) przy ul. (...) – 10 545 zł, łącznie 162 000 zł (k. 1182). Wycena budowli i gruntów na działce nr (...) wyniosła – 1 166 220 zł, na działce nr (...) – 50 350 zł, na działce nr (...) (plac budowlany) – 24 320 zł, łącznie 1 240 900 zł (k. 1183). Wycena gruntów na dz. nr 27 i 28 nie zajętych pod firmą wyniosła 145 450 zł (k. 1107). Reasumując wartość działek nr (...) przy ulicy (...) co do gruntów zajętych pod firmę wyniosła – 151 430 zł, gruntów nie zajętych pod firmę – 145 450 zł, budowli – 1 240 900, utwardzony plac – 27 360, łącznie 1 565 140 zł. Wartość działki (...) przy ulicy (...) – co do gruntów – 10 545 zł, budowli – 50 350 zł, łącznie 60 895 zł.

Wartość nieruchomości położonej przy ulicy (...) w P. według zgodnego stanowiska uczestników wynosi 275 500 zł (k.1133).

Najpoważniejsze kontrowersje wywołała wycena firmy (...), prowadzonej po ustaniu wspólności małżeńskiej stron przez J. G..

Biegli z Politechniki (...) powołani do wyceny przedsiębiorstwa podkreślili, że z uwagi na odległy czas, w stosunku do którego należy sporządzić opinię jak też niepełną dokumentację finansową, określenie wartości przedsiębiorstwa jest bardzo złożone. Spośród kilku wskazanych grup metod liczenia wartości przedsiębiorstwa biegli wybrali metodę

przyszłych przychodów w postaci wygenerowanego zysku, głównie z tego względu, że nie dysponowali pełną księgowością. Wartość przedsiębiorstwa (...) na dzień 31 marca 2006r. ustalili szacunkowo na kwotę 604 835,82 zł.

Odnosząc się do zarzutu niezastosowania art. 55¹ k.c. trzeba wskazać, że zgodnie z tym przepisem, przedsiębiorstwo stanowi zorganizowany kompleks majątkowy przeznaczony do prowadzenia działalności gospodarczej, w skład którego wchodzi przykładowo wymienione w tym przepisie składniki niematerialne i materialne. Istotną cechą przedsiębiorstwa jest czynnik organizacyjny zespalaający różne jego składniki w funkcjonalną całość (por. wyroki Sądu Najwyższego: z dnia 3 grudnia 2009 r., II CSK 215/09 oraz z dnia 25 listopada 2010 r., I CSK 703/09). Tak pojmowane przedsiębiorstwo nie jest więc zbiorem rzeczy, czy rzeczą zbiorową, lecz stanowi dobro sui generis, stanowiąc szczególny rodzaj mienia w rozumieniu art. 44 KC, odrębny od pojęcia rzeczy. Przedsiębiorstwo jako kategoria prawna odrywa się nie tylko od osoby przedsiębiorcy, do którego ono należy, lecz także od swojego substratu materialnego, który może mieć charakter dynamiczny lub zmienny w czasie. Mając na uwadze te cechy przedsiębiorstwa, w nauce prawa przyjmuje się, że przedsiębiorstwo stanowi dobro niematerialne, stanowiące przedmiot prawa podmiotowego o charakterze majątkowym i bezwzględnym, do którego jedynie odpowiednio mają zastosowanie przepisy prawa rzeczowego, w tym dotyczące prawa własności. Przedsiębiorstwo nie jest bowiem rzeczą w rozumieniu przepisów prawa rzeczowego (por. wyrok Sądu Najwyższego z dnia 27 marca 2000 r., III CKN 633/98) – tak SN w postanowieniu z dnia 24 stycznia 2013 r. V CSK 79/12 – publ. L.)

Odnosząc powyższą definicję do badanej sprawy, trzeba powiedzieć, że wbrew zarzutowi apelacji, znalazła ona zastosowanie przy ustalaniu wyceny przedsiębiorstwa, które nie zostało przez biegłych ujęte jako zbiór rzeczy lecz jako szczególny rodzaj mienia, stanowiące dobro niematerialne. Zastosowana do ustalenia wartości przedsiębiorstwa metoda jest tego najlepszą egzemplifikacją.

W tym miejscu należy zaakcentować przywoływaną przez uczestniczkę w toku postępowania tezę o konieczności uwzględnienia przy wycenie przedsiębiorstwa (...), długów firmy, albowiem nie tylko aktywa ale również pasywa stanowią o wartości przedsiębiorstwa i trzeba je zbilansować. Stanowisko to pozostaje w sprzeczności z przywoływaną w piśmie z dnia 27 stycznia 2016r (k. 1562- 1566) argumentacją, przedstawioną na tle zapatrywania Sądu Najwyższego wyrażonego w postanowieniu z dnia 24 stycznia 2013r V CSK 79/12.

W okolicznościach badanej sprawy na dzień ustania wspólności ustawowej na działalność Przedsiębiorstwa przestali mieć wpływ oboje małżonkowie. Na wycenę przedsiębiorstwa, jak zeznał biegły w opinii ustnej, mogłyby mieć wpływ zobowiązania długoterminowe zaciągnięte przed ustaniem wspólności małżeńskiej, a w sprawie brak dowodów na tę okoliczność. Istniały jedynie zobowiązania krótkoterminowe, które, w ocenie biegłego nie mają wpływu na wycenę firmy (...). Zobowiązania długoterminowe powstały w okresie późniejszym obejmującym zarządzanie przedsiębiorstwem przez skarżącą. W tym stanie rzeczy opinia biegłych z Politechniki (...) w pełni realizuje tezę postawioną przez Sąd dotycząca wyceny spornego Przedsiębiorstwa.

Należy zgodzić się ze skarżącą, która przywołuje cytowane wyżej postanowienie SN z dnia 24 stycznia 2013 r. V CSK 79/12 w jego dalszej części, że elementy składające się na substrat majątkowy przedsiębiorstwa jak również elementy organizacyjne nie mają zazwyczaj charakteru statycznego, ulegają zmianom w związku z prowadzeniem działalności gospodarczej przez przedsiębiorców. Mimo zmiany tych elementów współwłaściciele zachowują określony ułamek w prawie własności na przedsiębiorstwie w raz z jego aktualnym substratem materialnym. Jest zatem rzeczą oczywistą, nie dostrzeżaną jednak przez apelującą, że przywołane wywody potwierdzają stanowisko, iż wnioskodawca zachował prawo współwłaściciela do przedmiotowego przedsiębiorstwa, które jako składnik majątku wspólnego podlega podziałowi. Wnioskodawca nie dochodził jednak rozliczenia dochodów generowanych przez przedsiębiorstwo po ustaniu wspólności, jedynie wnosił o rozliczenie jego wartości jako składnika majątku wspólnego. Opisane zaś okoliczności mają wpływ na przyjęcie określonej, najbardziej adekwatnej metody wyceny przedsiębiorstwa, co nastąpiło w niniejszej sprawie.

W świetle poczynionych w postępowaniu drugoinstancyjnym ustaleń, związanych z (...) przedsiębiorstwa (...), stwierdzić trzeba, że przedmiotem rozstrzygnięcia w sprawie obejmującej podział majątku wspólnego, w związku z

treścią art. 1038 § 1 k.c. w zw. z art. 46 k.r.o. i art. 684 k.p.c. - powinien być majątek, który, co do zasady, istnieje w chwili ustania wspólności ustawowej oraz istnieje w chwili wydania orzeczenia działowego (por. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 19 maja 1989 r., III CZP 52/89, OSNCP 1990, nr 4-5, poz. 60 i postanowienie z dnia 7 kwietnia 1994 r., III CZP 41/94). W razie trwałej utraty rzeczy bądź prawa objętego wspólnością, rozliczeniu podlega wartość tych rzeczy bądź praw, tak jakby nadal objęte były węzłem ustawowej wspólności małżeńskiej.

W sytuacji, gdy uczestniczka zlikwidowała prowadzoną działalność gospodarczą w lipcu 2014r. i zaprzestała prowadzenia przedsiębiorstwa (...), powinna zostać rozliczona wartość tego prawa według stanu z daty ustania wspólności małżeńskiej i według cen z daty orzekania (por. uchwała pełnego składu Izby Cywilnej Sądu Najwyższego z 15 grudnia 1969 r., III CZP 12/69, OSN 1970, nr 3, poz. 39, uchwała Sądu Najwyższego z dnia 27 września 1974 r., III CZP 58/74, OSNCP 1975, nr 6, poz. 90 oraz orzeczenie Sądu Najwyższego z dnia 16 maja 1950 r., C.72/50, OSN 1951, nr 1, poz. 12). Z tego względu w pkt. I.1.h. postanowienia określenie „przedsiębiorstwo PPHU (...) położone w P. przy ul. (...) o wartości rynkowej 604 835,82 zł” winno być zastąpione określeniem „wartość rynkowa przedsiębiorstwa PPHU (...) położonego w P. przy ul. (...) w kwocie 604 835,82 zł”.

Sąd Rejonowy, ustalając skład majątku wspólnego, pozostawał w zgodzie z podanymi wyżej zasadami, na chwilę ustania wspólności ustawowej między wnioskodawcą a uczestniczką w marcu 2006r. przyjmując, że w jego skład wchodziło m.in. przedsiębiorstwo (...). W świetle przywołanych wyżej zasad ustalono również jego wartość według cen aktualnych z daty orzekania. Likwidacja przedsiębiorstwa nie oznacza, jak chciałaby skarżąca, pominięcia tego składnika w postępowaniu działowym. Sąd Okręgowy zatem rozstrzygnął o wartości przedsiębiorstwa, która wchodząc do majątku wspólnego podlegała podziałowi.

Chybiony jest także zarzut błędnego rozumienia art. 43⁴ k.c., zupełnie niezrozumiały w ustalonym stanie faktycznym.

Sposób podziału majątku wspólnego w części obejmującej nieruchomości odpowiadał stanowisku uczestników. W zakresie ruchomości Sąd Okręgowy przyznał na rzecz uczestniczki ruchomości objęte zaskarżonym postanowieniem oraz te, które zostały zabrane z budynku mieszkalnego w K., z wyjątkiem sprzętu sportowego. Sąd Okręgowy uznał, że skoro uczestniczka zajmowała budynek do końca 2013r. i nie oddała następnie kluczy wnioskodawcy, ponosi odpowiedzialność za formalnie posiadany nadal obiekt. Z dokumentacji fotograficznej zaś wynika, że w budynku mieszkalnym dokonano poważnych zniszczeń i brak tam przedmiotów przyznanych uprzednio T. P., bo związanych funkcjonalnie z domem. Wyjaśnienia uczestniczki, że dewastacji mógł dokonać każdy, nie znajdują racjonalnego uzasadnienia, skoro kluczami do posesji ona dysponowała, zaś żadnego włamania nie zgłoszono, jak też nie opisano śladów takich działań w toku niniejszego postępowania. Natomiast niespornym jest, że do czasu wydania postanowienia w trybie zabezpieczenia i jego wykonania, w II połowie 2014r. dysponentem nieruchomości w K. była J. G..

Reasumując – na rzecz wnioskodawcy przyznano nieruchomość w K. o wartości 1 954 560 zł, nieruchomość przy ulicy (...) o wartości 220 960 zł, nieruchomość przy ulicy (...) – o wartości 275 500 zł, samochód M. (...) o wartości 40 000 zł, samochód A. (...) o wartości 55 000 zł, ruchomości o łącznej wartości 8 873 zł. Wartość przyznanego T. P. majątku wynosi łącznie 2 554 893 zł.

Na rzecz J. G. przyznano nieruchomość przy ulicy (...) - o wartości 1 565 140 zł, nieruchomość przy ulicy (...) - o wartości 240 300 zł, nieruchomość przy ulicy (...) - o wartości 55 950 zł, nieruchomość przy ulicy (...) - o wartości 60 895 zł, samochód M. (...) o wartości 40 000 zł, samochód V. o wartości 30 000 zł, ruchomości o łącznej wartości 40 356 zł oraz wartość rynkową przedsiębiorstwa (...) - 604 835,82 zł. Wartość przyznanego J. G. majątku wynosi łącznie 2 637 476,82 zł.

W świetle powyższego łączna wartość majątku wspólnego podlegająca podziałowi wynosi 5 192 369,82 zł (2 554 893 zł + 2 637 476,82 zł). Udziały byłych małżonków w majątku wspólnym są równe (art. 43 k.r.o.), zatem wartość udziału przypadająca każdemu z nich powinna wynosić 2 596 184,91 zł.

Skoro uczestniczce przyznano majątek o wartości 2 637 476,82 zł, czyli przewyższającej jej udział, tytułem dopłaty wyrównującej udziały należało zasądzić od J. G. na rzecz T. P. kwotę 41 291,91 zł. Termin płatności oznaczono na 30 kwietnia 2016r. na podstawie art. 212 § 2 k.c., uznając go za racjonalny w sytuacji toczącego się przez wiele lat postępowania działowego i w konsekwencji powinności uczestniczki przewidywania takiego obowiązku, zwłaszcza, że w zaskarżonym postanowieniu był on wyższy. Sąd Okręgowy nie znalazł uzasadnionych podstaw do obniżenia dopłaty w związku z obciążającymi przedmiotowe nieruchomości hipotekami. Skoro hipoteki zostały ustanowione w większości na nieruchomościach przyznanych wnioskodawcy, a ich źródłem są tytuły wykonawcze wystawione w latach 2008 -2013 (głównie nakazy przeciwko uczestniczce za jej zobowiązania oraz obejmujące podatek VAT), czyli dotyczące długów spowodowanych działalnością uczestniczki, obniżanie spłaty i obciążanie odpowiedzialnością wnioskodawcy za długi, na których powstanie nie miał wpływu, nie licuje z powszechnie przyjętym poczuciem sprawiedliwości.

O kosztach postępowania przed Sądem I instancji orzeczono na podstawie art. 520 § 2 k.p.c., obciążając wnioskodawcę i uczestniczkę z tego tytułu w równych częściach kosztami sądowymi, z tym, że wnioskodawca uiścił w toku postępowania nałożone na niego koszty, zaś uczestniczkę, która ich nie uiściła, należało nimi obciążyć na rzecz Skarbu Państwa w kwocie 7 468,62 zł, ustalając, że w pozostałym zakresie każdy z uczestników ponosi koszty związane ze swoim udziałem w sprawie.

Wartość przedmiotu postępowania Sąd Okręgowy ustalił na kwotę 5 192 370 złotych.

W przedstawionym stanie rzeczy, zaskarżone postanowienie podlegało zmianie na podstawie art. 386 § 1 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c., o czym orzeczono jak w sentencji w pkt. I. 1, 2, 3, 4, 5 i 6. W pozostałej części apelację jako bezzasadną oddalono na podstawie art. 385 k.p.c. w zw. z art. 13 § 2 k.p.c. O kosztach postępowania apelacyjnego orzeczono w odwołaniu do zasady wyrażonej w art. 520 § 2 k.p.c., nakazując pobrać od wnioskodawcy i uczestniczki kwoty po 10 312,39 zł wyłożone tymczasowo ze Skarbu Państwa- Sądu Okręgowego w Łodzi na poczet wynagrodzeni biegłych i ustalając, że w pozostałym zakresie koszty te ponoszą w zakresie związanym ze swoim udziałem w sprawie. O kosztach pomocy prawnej udzielonej uczestniczce z urzędu w postępowaniu apelacyjnym orzeczono na podstawie § 6 pkt. 7 w związku z § 13 ust. 1 pkt. 1 oraz § 2 ust. 3, § 19, § 20 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002 r. w sprawie opłat za czynności adwokackie oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów nieopłaconej pomocy prawnej udzielonej z urzędu (Dz.U. z 2013r. poz. 461ze zm.) przyznając na rzecz adwokata A. B. kwotę 6 642 zł brutto.